

Raadsvoorstel

Onderwerp Vaststellen DO Fietspad Noordelijke Ringweg

Steller/telnr. E. Timmerman/ 8869 Bijlagen 4

Classificatie

	☐ Vertrouwelijk (bij gebruik van persoonsgegevens)		
Portefeuillehouder	P. Broeksma	Raadscommissie	B&V
Langetermijn agenda (LTA) Raad	LTA ja: ☐ Maand Jaar		
	LTA nee: ☒ Niet op LTA		

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

1. de ruimte in het beschikbaar gestelde krediet voor de aanleg van een fietspad langs de noordelijke ringweg (van Reitdiep **tot lepenlaan**) van **€1,6 miljoen in te zetten voor het oostelijk** deel van het fietspad tussen Park Selwerd en lepenlaan;
2. het Definitief Ontwerp voor de fietspad langs de Noordelijke Ringweg vast te stellen.

Samenvatting

Het fietspad langs de Noordelijke Ringweg wordt gezien als een van de ontbrekende schakels in ons hoofd-fiets-netwerk. Vanwege de aanwezigheid van een hoofdwaterleiding op het tracé is besloten om eerst een deel van dit fietspad verder uit te werken. Voor het deel tussen Park Selwerd en de lepenlaan is een definitief ontwerp gemaakt, waarbij naast de aanleg van een fietspad de ecologische situatie wordt versterkt en groenvelden beter worden ingericht.

B&W-besluit d.d.: 14-05-2019

Afgehandeld en naar archief

Paraaf

Datum

Aanleiding en doel

Groningen is een echte fietsstad. Terwijl het aantal fietsers toeneemt, wordt de beschikbare ruimte niet groter. Om fietsers te faciliteren en toch voldoende ruimte te kunnen bieden, is in de Fietsstrategie Groningen 2015-2025 en het bijbehorende uitvoeringsprogramma o.a. voorgesteld om te investeren in de ontbrekende schakels. Op 30 november 2016 heeft uw raad daarom het voorkeurstracé voor een nieuw aan te leggen fietspad langs de Noordelijke Ringweg vastgesteld en opdracht gegeven om dit verder uit te werken tot een definitief ontwerp.

Waterleiding onder het voorkeurstracé

In mei 2018 hebben wij u geïnformeerd over de aanwezigheid van een hoofdwaterleiding op het tracé, waarbij het niet mogelijk was om hierop een fietspad aan te leggen. De voortdurende druk van het toekomstige fietspad kan leiden tot een breuk in de leiding. Om toch een fietspad te kunnen aanleggen dient de onderliggende waterleiding te worden vervangen. Er is besloten om het fietspad gefaseerd aan te leggen en hiervoor eerst het oostelijk deel verder uit te werken.

Afbeelding 1: tracé tussen Park Selwerd en Iepenlaan

Kader

In de Fietsstrategie Groningen 2015-2025 is het totale fietspad langs de Noordelijke Ringweg, vanaf het Reitdiep tot aan de Iepenlaan, aangeduid als een van de ontbrekende schakels in ons hoofd fiets-netwerk. De aanleg van dit fietspad leidt in combinatie met het Blauwbrugje over het Reitdiep tot een rechtstreekse fietsroute tussen diverse stadswijken, de P+R Reitdiep, Zernike Campus en het UMCG.

Argumenten en afwegingen

Slimme Route

Het oostelijk deel van het fietspad, waaraan nu prioriteit is gegeven, zorgt voor een goede verbinding tussen de Oosterparkwijk, Korrewegwijk, De Hunze, Beijum en Lewenborg en Zernike Campus. In feite kan dit nieuwe fietspad worden gezien als een nieuwe Slimme Route van de oostelijke stadswijken naar Zernike. Omdat het een goed en aantrekkelijk alternatief biedt voor de huidige route via de Eikenlaan en het fietspad door Park Selwerd, zal het aantal fietsers hier naar verwachting afnemen. Dit laatste was een belangrijke voorwaarde om destijds te kiezen voor een 4,0 meter breed fietspad in Park Selwerd in plaats van 4,5 meter. De aanleg van het fietspad langs de Noordelijke Ringweg tussen Park Selwerd en Zonnelaan (fase 2a) en Zonnelaan en Jaagpad (fase 2b) heeft op dit moment minder prioriteit, maar blijft in de toekomst wenselijk.

Groen compenseren en ecologie versterken

Het voorkeurstracé ligt in een groenstrook met bomen en bosschages tussen de rand van de wijk Selwerd en de Noordelijke Ringweg. Om het fietspad te kunnen aanleggen is het verwijderen en verplaatsen van bomen en houtopstand onvermijdelijk. Daar waar mogelijk kijkt het fietspad zoveel mogelijk uit om groen te sparen.

Door de aanleg van het fietspad moeten in totaal 16 bomen wijken. Om dit verlies te compenseren worden 28 nieuwe bomen aangeplant. Dit betekent dat er ruimte is gevonden om 12 extra bomen aan te planten. Een deel daarvan wordt geplant op het grasveld achter de Bottelroosstraat en maakt onderdeel uit van een

nieuwe inrichting. Door de bewoners is hier gekozen voor het planten van fruitbomen. In de boomeffectanalyse (bijlage 1) is uiteengezet wat de gevolgen zijn van het verwijderen van bomen en houtopstand. Daarnaast is in 2016 ecologisch onderzoek (bijlage 2) uitgevoerd, waarbij de ecologische gevolgen in beeld zijn gebracht.

Er moet ca. 2500 m² houtopstand worden gekapt voor de aanleg van het fietspad. Daar waar mogelijk wordt houtopstand in het gebied teruggebracht, maar de mogelijkheden hiervoor zijn beperkt. Het merendeel kan niet worden gecompenseerd, waarvoor een bijdrage aan het groencompensatiefonds wordt geleverd.

Naast de wettelijke compensatieplicht is gezocht naar mogelijkheden om de ecologische kwantiteit en kwaliteit binnen het gebied te compenseren. Het plantgoed is echter bij aanplant kleiner dan het bestaande groen, daarnaast is er door de aanwezigheid van het fietspad sprake van versnippering. Deze factoren samen zorgen voor een veel minder robuuste en ecologisch waardevolle groenzone.

Het gehele tracé van het fietspad tussen Iepenlaan en Park Selwerd maakt deel uit van de Stedelijke Ecologische Structuur (SES) (zie afbeelding 2). Op de kaart is aangegeven dat er hier een opgave ligt om de groenverbinding te ontwikkelen of te versterken. Omdat er hier al een groenverbinding ligt, bestaat de opgave uit het versterken van deze ecologische verbinding. Voor de aanleg van het fietspad gaat er echter juist groen verloren omdat het fietspad door de groenstrook gelegd wordt. Bij aantasting van de SES geldt vanuit gemeentelijk beleid dat zowel de kwaliteit als de kwantiteit gecompenseerd moet worden. Hieronder wordt uiteengezet hoe hieraan voldaan wordt.

Afbeelding 2: uitsnede uit de SES-kaart (2014) met de globale ligging van het nieuwe fietspad (rode lijn). Met lichtgroen zijn ecologische verbindingzones aangegeven en met donkergroen ecologische kerngebieden. Gestippelde lijnen geven een te ontwikkelen/versterken groenverbinding aan.

Om het verlies van houtopstand te compenseren zijn er locaties onderzocht in en nabij het plangebied die gebruikt zouden kunnen worden voor de kwalitatieve compensatie. Met andere woorden, hier kan een

kwaliteitsimpuls gegenereerd worden die ervoor zorgt dat verloren ecologische waarde gecompenseerd wordt. Het betreft onderstaande locaties.

Groenstrook langs de Ranonkelstraat

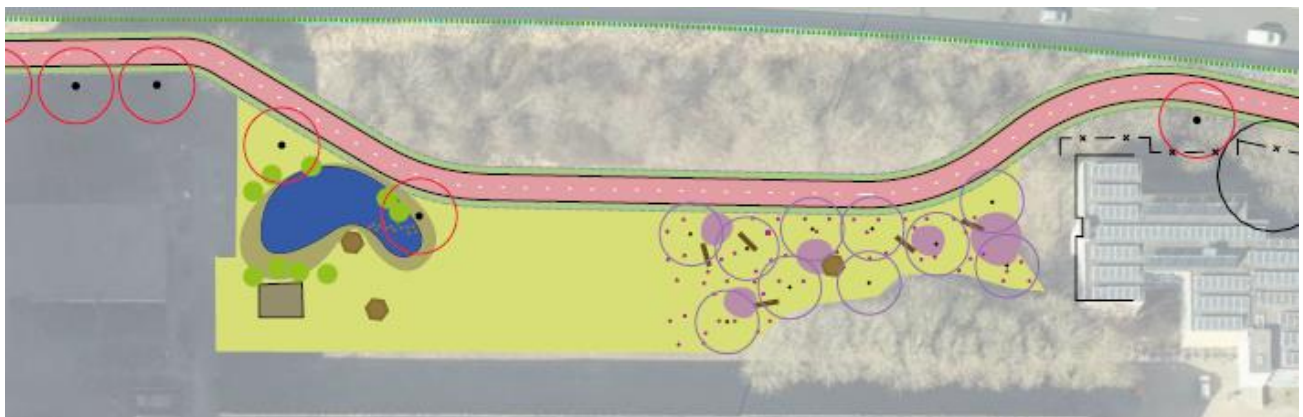
Er gaat hier door de aanleg van het fietspad slechts een heel klein deel van de groenzone verloren. Dit verloren deel bestaat uitsluitend uit gazon, dat laag ligt waardoor er vaak water blijft staan en het maaien bemoeilijkt wordt. Door deze laagte verder uit te diepen en te voorzien van oeverplanten ontstaat een ondiepe poel die in combinatie met aangrenzende houtopstand een leefgebied kan bieden aan onder meer amfibieën en libellen. Deze soorten komen tot nu weinig of niet in het gebied voor, maar wel in aangrenzende grotere groengebieden. Door het aanleggen van de poel ontstaat de mogelijkheid voor amfibieën om van het ene naar het andere groengebied te trekken via de groenverbinding langs het fietspad. De bosschage naast de poel wordt gespaard zodat leefgebied van de nachtegaal in tact blijft.

Afbeelding 3: deelontwerp Ranonkelstraat

Het veld achter de Bottelroosstraat

Het veld achter de Bottelroosstraat bestaat in de huidige situatie uitsluitend uit een nat gazon dat door bewoners op zonnige dagen wordt gebruikt om te barbecueën, spelen of te zitten. Door dit veld te voorzien van een grote zonnige gelegen poel met omliggend kruidenrijk grasland en aan de andere zijde van het veld het aanleggen van een fruitboomgaard, ontstaat een grote ecologische meerwaarde. De herinrichting zorgt er ook voor dat het veld voor omwonenden aantrekkelijker wordt om te gebruiken. Ondanks dat het fietspad over dit veld heen gelegd wordt en het groengebied doorsneden wordt, is de verwachting dat met de inrichting van dit veld een robuustere groenzone ontstaat. De fruitboomgaard biedt onder meer leefgebied voor vogels, bijen en vlinders en zorgt er daarnaast voor dat bewoners op warme dagen een beschutte plek in de buurt kunnen vinden. De poel biedt kansen aan amfibieën en libellen. De combinatie van de diverse elementen water, kruiden en bomen, biedt een goed leefgebied aan kleine grondgeboden zoogdieren en vleermuizen die op diverse locaties in de omliggende bebouwing verblijfplaatsen hebben.

Afbeelding 4: deelontwerp Bottelroosstraat

Het veldje achter de Kornoeljestraat

Het veld achter de Kornoeljestraat bestaat nu uit een kleiner deel dat bestaat uit gazon met daarin enkele grote bomen en een groter deel dat bestaat uit gazon met daar omheen struweel en enkele bomen. Op het grotere deel zal het struweel versterkt worden door er een boszoommengsel langs te zaaien, waardoor er een natuurlijkere overgang ontstaat. Hiervan profiteren veel insecten zoals bijen, vlinders en libellen. Het veld zelf zal ook ingezaaid worden met een laag bloemrijk kruidenmengsel. Een deel van de bosschages die nu in ecologisch opzicht weinig waardevol is omdat ze bestaat uit één (woekerende) soort, wordt verwijderd en vervangen door een meer divers struweel. Daar profiteren onder meer kleine zoogdieren en vogels van. Tenslotte wordt op sommige locaties extra struweel aangeplant om meer dekking en geleiding te bieden aan dieren die door dit gebied trekken zoals kleine zoogdieren en amfibieën. Op het kleinere deel kan op het veld langs het aan te planten struweel een boszoommengsel worden ingezaaid en op het veld zelf kunnen stinzenplanten aangeplant worden. Uitwerking van beide delen zal plaatsvinden in overleg met de buurt en in het bijzonder de direct aanwonenden.

Kwaliteitsimpuls

Met bovenstaande kwaliteitsimpuls in combinatie met het voorliggende ontwerp kunnen we een goede kwalitatieve compensatieopgave van de SES realiseren. De groenzone van Park Selwerd tot de spoorzone wordt daarmee versterkt en er wordt dus ook voldaan aan de opgave voor het versterken van een ecologische verbinding zoals op de SES-kaart is aangegeven. Met het versterken van de verbindingzone, wordt aangesloten op het tracé voor het fietspad langs de spoorzone waar ook een ecologische kwaliteitsversterking plaats vindt. Daardoor ontstaat een ecologisch waardevoller netwerk.

Een kwantitatieve compensatie van het verloren oppervlak aan groen als gevolg van het aanleggen van het fietspad, zit strikt genomen niet in deze plannen. Binnen het plangebied is geen mogelijkheid om verloren oppervlak te compenseren omdat het gehele plangebied reeds aangewezen is als SES-gebied. In totaal gaat circa 1950 m² SES-gebied verloren door de aanleg van het fietspad doordat er een verharding komt. Een gedeelte, het veldje langs de Ranonkelstraat en het veldje achter de Bottelroosstraat, hebben nu echter een beperkte waarde omdat ze uitsluitend bestaat uit gazon. Bomen en struweel worden hier gespaard. Het verloren oppervlak aan gazon is hier circa 775 m². Het gedeelte achter het oostelijk deel van de Bottelroosstraat heeft wel veel ecologische waarde. Hier worden de meeste bomen gekapt. Het verloren oppervlak aan ecologisch waardevol groen betreft circa 1175 m². Door het inrichten van de diverse veldjes komt er ecologisch waardevol gebied bij dat bovendien aansluit op bestaand ecologisch waardevol gebied. Grotere groengebieden worden daardoor met elkaar verbonden. Daarmee wordt de groenzone robuuster. Dit kan beschouwd worden als een toename van een oppervlakte ecologisch gebied. De oppervlakte van het meest robuuste grasveld bij de Bottelroosstraat is circa 1400 m². Dit is dus al meer dan het verloren oppervlak aan ecologisch waardevol gebied.

Met de eerder genoemde kwaliteitsimpuls, ontstaat een groenzone met meer diversiteit, poelen, kruidenvegetaties en soortendiverse struwelen en boomstructuren. In kwalitatieve zin wordt daarmee voldaan aan de SES compensatieopgave. In kwantitatieve zin kan beredeneerd worden dat door kwaliteitsimpuls het effectieve ecologische gebied groter wordt. Daarmee zou dan ook voldaan worden aan de kwantitatieve compensatie. Door de genoemde maatregelen wordt bovendien voldaan aan de opgave om de ecologische verbinding te versterken. Hierbij is wel van belang dat de uitwerking van het veld achter de Kornoeljestraat voldoende ecologische kwaliteit bevat.

In het plangebied zijn geen wettelijk beschermde natuurwaarden aanwezig waarvoor een ontheffing zou moeten worden aangevraagd. Wel wordt tijdens de werkzaamheden rekening gehouden met broedende vogels die altijd beschermd zijn. Door het ontwerp ontstaan in de toekomst meer kansen voor het voorkomen van wettelijke beschermde natuurwaarden, waarmee feitelijk de SES-doelstelling wordt ondersteund.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

In het verleden is tijdens de planvorming en -uitwerking een intensief participatietraject gevolgd met bewoners en andere belanghebbenden. De reacties die dit heeft opgeleverd zijn als input gebruikt bij het maken van een aantal varianten, die vervolgens hebben geleid tot een uitgewerkt voorkeurstacé. In mei 2017 is voor het gehele fietspad het DO gepresenteerd. Daarna zijn de bewoners in een brief geïnformeerd over de aanwezigheid van de waterleiding.

Het DO voor het oostelijke deel van het fietspad (bijlage 3) is op een aantal onderdelen aangepast en in januari 2019 opnieuw voorgelegd aan omwonenden tijdens een inloopbijeenkomst. Deze werd door ca. 45 bewoners bezocht, waarvan een aantal bewoners aangaf dat zij moeite had met het groen dat moet wijken voor de aanleg van het fietspad. Wij begrijpen deze reactie en hebben mede naar aanleiding hiervan besloten om extra bomen te planten op plaatsen waar dit de groenstructuur versterkt. Daarnaast is er een plan gemaakt om bij twee grasvelden tussen de Kornoeljestraat en de Noordelijke Ringweg een ontbrekende schakel in de Stedelijke Ecologische Structuur (SES) te versterken, ondanks dat dit net buiten het plangebied valt.

Het inspraakdocument met betrekking tot fase 1 is als bijlage toegevoegd. (bijlage 4)

Afbeelding 5: definitieve ontwerp van het fietspad tussen Park Selwerd en lepenlaan

Financiële consequenties

Kosten

Het afgelopen jaar is onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden en consequenties om de waterleiding te vervangen tussen Park Selwerd en de lepenlaan. Daarnaast zijn de effecten voor het verwijderen van groen onderzocht en is beoordeeld hoe bomen en houtopstand in het gebied kunnen worden gecompenseerd. Er is een meer nauwkeurige raming gemaakt op basis van deze factoren het nu uitgewerkte definitieve ontwerp. Hieruit blijkt dat het door u beschikbaar gestelde budget enkel toereikend is voor de aanleg van het fietspad tussen Park Selwerd en de lepenlaan.

Naast de forse bijdrage voor het vervangen van de waterleiding en de bijdrage aan het groencompensatiefonds (in september 2017 vastgesteld) wordt er ook zoveel mogelijk groen in het gebied teruggebracht en wordt geïnvesteerd in een ecologische kwaliteitsimpuls door o.a. de aanleg van 2 poelen. Om een zorgvuldige weloverwogen beslissing te nemen zijn de afgelopen jaren diverse onderzoeken uitgevoerd naar de gevolgen van de aanleg van het volledige tracé. Dit maakt dat de huidige raming van **€ 1,55 miljoen** (1,95 miljoen incl. plankosten) hoger uitvalt dan de 1,8 miljoen (incl. plankosten) die in het verleden is geraamd.

Risico's

Het fietspad wordt aangelegd in een beperkte ruimte. Bij de uitwerking van het ontwerp is als uitgangspunt genomen om zoveel mogelijk groen te sparen. In de smalle groenstrook blijft naast de benodigde vrij te maken ruimte voor aanleg van het fietspad de bestaande bomen en houtopstand staan. De aanleg van het fietspad vormt een risico voor het handhaven van bestaande groen. Het aanbrengen van de benodigde fundering voor het fietspad kan een nadelige uitwerking hebben op de boomwortels. Het risico is aanwezig dat er extra maatregelen moeten worden genomen om dit te voorkomen, wat een toename van de kosten betekent. Daarnaast dient rekening te worden gehouden de aanwezigheid van vervuiling en het optreden wateroverlast.

Beschikbaar krediet

Op 30 november 2016 heeft uw raad besloten om vanuit de Netwerkanalyse een uitvoeringspakket voor **fietsmaatregelen met een krediet van € 3,84 miljoen beschikbaar te stellen voor de volgende projecten; de aanleg van het fietspad langs de Noordelijke Ringweg (NRW), het verbeteren van Slimme fietsroutes Zernike en aanvullende Fietsvoorzieningen P+R terreinen.**

Met uitzondering van de aanleg van het fietspad langs de Noordelijke Ringweg zijn alle deelprojecten nagenoeg uitgevoerd met voor nu een **totaal van €2,24 miljoen aan kosten. Het geraamde bedrag van €1,55 miljoen** voor uitvoeringswerk en voorbereiding & toezicht van het fietspad langs de Noordelijke Ringweg past binnen de resterende beschikbare middelen (**€1,6 miljoen**).

Krediet Netwerkanalyse Fietsmaatregelen € 3.840.000		Begroot	Kosten 04/2019	Te realiseren
Slimme route Zernike				
Uitvoering + v&t oversteek Eikenlaan en Pleiadenlaan, Kerklaan, Aquamarijnstraat		600.000	569.000	0
Uitvoering + v&t fietspad park Selwerd		1.000.000	890.000	40.000
Planontwikkeling		300.000	360.000	0
Aanvullende Fietsvoorziening P+R terreinen				
Gerealiseerd		140.000	31.000	0
Fietspad langs de Noordelijke Ringweg				
Planontwikkeling		1,8 mln { 400.000	1,95 mln { 357.000	10.000
Uitvoering + voorbereiding & toezicht		{ 1.400.000	{ 36.000	1.550.000
Totalen		3.840.000	2.243.000	1.600.000

In 2016 was € 1,8 miljoen begroot voor de aanleg van het totale fietspad. De huidige raming voor het oostelijke deel van het fietspad, inclusief plankosten bedraagt circa € 1,95 miljoen. Dit is meer dan oorspronkelijk begroot, temeer omdat het nu een deel van het fietspad betreft. De beschikbare middelen zijn echter aanwezig binnen het vastgestelde krediet van het totale uitvoeringspakket. Vanwege de onderschrijdingen op de overige deelprojecten die nagenoeg gereed zijn (voor eventuele aanpassingen van Park Selwerd is nog een deel gereserveerd), kan met een verschuiving van deelbudgetten het oostelijk deel van het fietspad langs de Noordelijke Ringweg aangelegd worden.

Overige consequenties

Onder andere door de aanwezigheid van een hoofdwaterleiding op het volledige tracé kan nu niet het totale fietspad worden aangelegd. Dit blijft echter wel een wens. Wanneer wordt besloten om het deel van Reitdiep tot Park Selwerd aan te leggen is het nodig om eerst onderzoek uit te voeren naar de effecten die de aanleg met zich meebrengt. Mogelijk zijn onderzoeken die in het verleden zijn uitgevoerd niet meer bruikbaar.

Vervolg

De aanbesteding en uitvoering wordt voorbereid en de benodigde vergunningen zullen worden aangevraagd. De benodigde kap van bomen en houtopstand zal, rekening houdend met de aanwezigheid van vleermuizen in het gebied, worden uitgevoerd in november 2019. Vervolgens kan begin 2020 worden gestart met de aanleg van het fietspad.

Lange Termijn Agenda

n.v.t.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,

Peter den Oudsten

Diana Starmans

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.